

Code No. 7210

Roll No.

SET : D

D. El. Ed. 1st Year Exam., September – 2025

Proficiency in Punjabi Language

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਮੇਂ ਪ੍ਰਵੀਣਤਾ

(Course Code : DE-110)

(Only for Fresh/Re-appear Candidates)

[Evening Session]

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

समय : 2 घण्टे]

[अधिकतम अंक : 35

सामान्य निर्देश :

- (i) कृपया जाँच कर लें कि इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 7 तथा प्रश्न 21 हैं।
- (ii) प्रश्न-पत्र में दाहिने हाथ की ओर दिये गये कोड नम्बर तथा सेट को छात्र उत्तर-पुस्तिका के मुख्य-पृष्ठ पर लिखें।
- (iii) कृपया प्रश्न का उत्तर लिखना शुरू करने से पहले, प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।
- (iv) उत्तर-पुस्तिका के बीच में खाली पन्ना/पन्ने न छोड़ें।
- (v) उत्तर-पुस्तिका के अतिरिक्त कोई अन्य शीट नहीं मिलेगी। अतः आवश्यकतानुसार ही लिखें और लिखा उत्तर न काटें।
- (vi) परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें। रोल नं० के अतिरिक्त प्रश्न-पत्र पर अन्य कुछ भी न लिखें और वैकल्पिक प्रश्नों के उत्तरों पर किसी प्रकार का निशान न लगाएँ।

7210/(Set : D)

P. T. O.

- (vii) कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है, परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।
- (viii) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
- (ix) 3 अंक के प्रत्येक प्रश्न का उत्तर लगभग 50 शब्दों में तथा 5 अंक के प्रश्न का उत्तर लगभग 75 शब्दों में दीजिए।
-

नोट : सारे प्रश्न करने ज़रूरी हन।

यूनिट – पहिला

1. ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? 1
 (ੳ) ਹਿੰਦੀ
 (ਅ) ਪੰਜਾਬੀ

 (ੲ) ਉਰਦੂ
 (ਸ) ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ

2. ਮੌਨ ਪਾਠ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾਈ ਕੌਸ਼ਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ? 1
 (ੳ) ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ
 (ਅ) ਬੋਲਣ ਕੌਸ਼ਲ
 (ੲ) ਪੜ੍ਹਨ ਕੌਸ਼ਲ
 (ਸ) ਸੁਣਨ ਕੌਸ਼ਲ

3. ਲਿਪੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ? 1
- (ੳ) ਲਿਖਣ ਦੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ
- (ਅ) ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣ ਦਾ ਢੰਗ
- (ੲ) ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਉਚਾਰਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ
- (ਸ) ਸਾਰੇ ਹੀ ਠੀਕ ਹਨ
4. ਸੁਣਨ ਸਮੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? 1
- (ੳ) ਬੋਲਣਾ
- (ਅ) ਧਿਆਨ ਨਾ ਦੇਣਾ
- (ੲ) ਵਿਚਕਾਰ ਟੋਕਣਾ
- (ਸ) ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਨਾ
5. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸੁਲੇਖ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ? 3
6. ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ? ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 3

ਯੂਨਿਟ – ਦੂਜਾ

7. ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਛੱਡੇ ਹੋਏ ਅੱਖਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? 1
- (ੳ) ਪੁੱਠੇ ਕਾਮੇ
- (ਅ) ਦੁਬਿੰਦੀ ਡੈਸ਼
- (ੲ) ਵਿਸਮਿਕ
- (ਸ) ਛੁੱਟ-ਮਰੋੜੀ

8. 'ਢਾਹੂ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ : 1
- (ੳ) ਗੂੜ੍ਹਾ
- (ਅ) ਚਿੱਟਾ
- (ੲ) ਉਸਾਰੂ
- (ਸ) ਸੁਪਤ
9. 'ਦੇਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਬਦ' ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਭੰਡਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ? 3
10. ਵਾਕ-ਬੋਧ ਦਾ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। ਬਣਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਕ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ ? 5

ਜਾਂ

ਨਾਂਵ ਦਾ ਅਰਥ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ – ਤੀਜਾ

11. ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਵਾਰਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ ? 1
- (ੳ) 20 (ਅ) 25
- (ੲ) 22 (ਸ) 18
12. 'ਸ਼ੋਭਾ-ਸ਼ਕਤੀ' ਨਾਟਕ ਕਿਸ ਨਾਟਕਕਾਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ? 1
- (ੳ) ਡਾ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ
- (ਅ) ਹਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ
- (ੲ) ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ
- (ਸ) ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ

13. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਕਥਾਨਕ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? 1

(ੳ) ਕੇਵਲ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

(ਅ) ਮੰਚ ਸਜਾਵਟ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(ੲ) ਇਕਾਂਗੀ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੜੀਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(ਸ) ਨਾਟਕ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਸਾਜ-ਸਮਾਨ ਦਾ ਵਰਣ ਕਰਦਾ ਹੈ।

14. 'ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ' ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਕਥਾ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ? 1

(ੳ) ਚੰਡੀ ਪੁਰਾਣ

(ਅ) ਦੁਰਗਾ ਸਪਤਸਤੀ

(ੲ) ਗਰੁੜ ਪੁਰਾਣ

(ਸ) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

15. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ? 1

(ੳ) 1504 ਈ.

(ਅ) 1662 ਈ.

(ੲ) 1469 ਈ.

(ਸ) 1563 ਈ.

16. ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 3

ਯੂਨਿਟ – ਚੌਥਾ

17. ਨਿਬੰਧ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? 1

(ੳ) ਆਸਾਨ ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ

(ਅ) ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ

(ੲ) ਭਾਵਨਾਤਮਕ

(ਸ) ਨਿਰਲੇਪ

18. Dialogue ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? 1

(ੳ) ਸੰਵਾਦ

(ਅ) ਮੌਖਿਕ ਰਚਨਾ

(ੲ) ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ

(ਸ) ਨਿਬੰਧ

19. ਚਿੱਠੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਗੁਣ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ? 1

(ੳ) ਲੰਬਾਈ ਤੇ ਕਠਿਨਤਾ

(ਅ) ਕਠਿਨਤਾ ਤੇ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ

(ੲ) ਸੰਖੇਪਤਾ ਤੇ ਭਾਵਪੂਰਤਾ

(ਸ) ਭਾਵਪੂਰਤਾ ਤੇ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ

20. ਕਥਾਨਕ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

1

(ੳ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ

(ਅ) ਲੰਮੇ-ਲੰਮੇ ਵਾਕ

(ੲ) ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾਉਣਾ

(ਸ) ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਤਰਤੀਬ ਬੱਧ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਕਰਨ

21. ਮੌਖਿਕ ਰਚਨਾ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।

3
